

Recuncho literario

Gañador no concurso literario 2006 "Un traballo por un paseo". Categoría Primaria

Autora: Beatriz Vidal

Colexio CEIP Montemogos, Beluso

UNHA NOITE DE ENSOÑO

Todo aconteceu un día de verán, no que meu pai e eu decidimos ir navegar para probar o barco veleiro dun amigo.

O día era fermoso, con sol, unha lixeira brisa facíanos navegar a vela. Era moi cedo, recordo que cando saímos da casa collemos roupa de abondo por se ía frío, unha boa empanada de millo e unha neveira con froita e bebida. Cando iamos polo peirao, sentíame moi feliz porque ía pasar o día no mar co meu pai e recordo que non me daba chegado o momento de zarpar. Lembro o momento no que meu pai me deu a man para embarcar naquel barco. A min parecíame enorme: era unha dorna de madeira, agas unha franxa azul que percorría de proa a popa, lugar este onde estaba o seu nome, *Desafío*. Todo un nome, como non, era o desafío ao que eu me enfrontaba. Meu pai, como bo patrón, fíxose co temón do barco e saímos do peirao remando. Fomos deixando atrás o porto e comezando a nosa aventura.

Estaba moi nerviosa; pero ao mesmo tempo moi feliz, pero cando máis se me arrepiaron os pelos foi ao saír da zona onde estaban as bateas do mexillón cando o patrón me dixo:

—¡Temoneiro, ao temón!

Eu quedei petrificada, non sabía que facer... pero rapidamente me puxen no personaxe que meu pai me explicou.

—O temón cóllese así. No mar non hai esquerda nin dereita, senón babor e estribor. Cando eu che diga que xires, ti faralo amodiño seguindo a onde eu che indique.

—¡Si, señor!

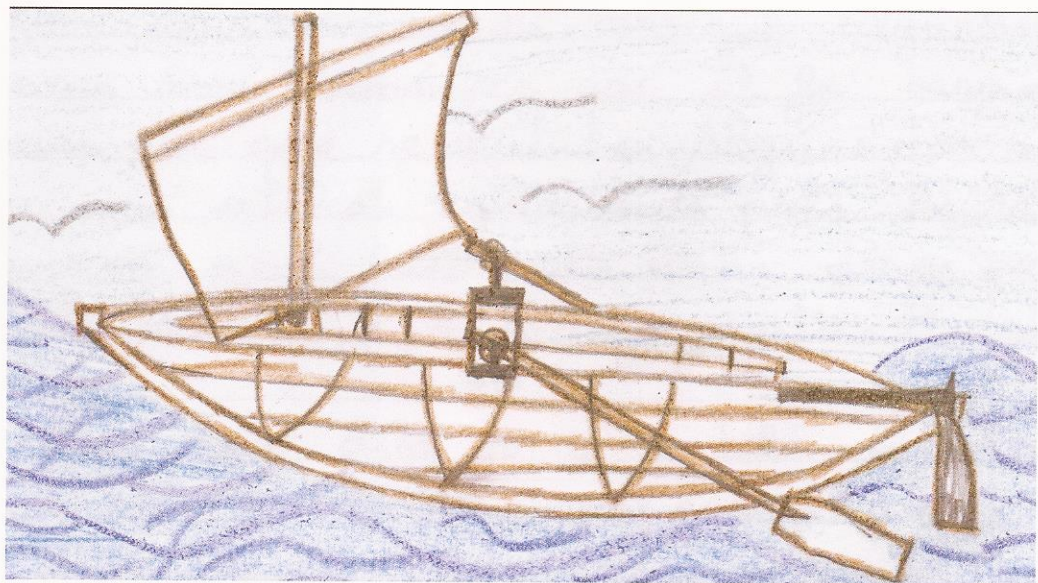
Meu pai izou a vela e dárame as indicacións. Pasamos así ata media mañá que paramos a almorzar froita e empanada.

Máis tarde ensinoume lugares da costa que eu coñecía por terra, pero non tiña visto dende o mar. Cando iamos preto das rochas, collía o temón meu pai pero, cando non había risco, el tumbábase ao sol, sempre vixiante coa escota na man, e íame guiando a min. Era perfecto.

Cerca do medio día, chegamos a unha illa moi coñecida por min xa que os meus pais son de alí. Atracou o patrón o barco porque é difícil xa que hai moitas rochas, e fomos comer.

Ao rematar, demos un paseo para facer a dixestión e despois fomos á praia nadar un pouco.

A media tarde volvemos ao barco... recordo que ía comendo un xeadro de amorodo, que me encantan. Collemos o barco e tanto patrón como temoneiro nos fixemos ao mar, esta vez camiño da casa porque se facía de noite. ¡Unha noite de ensoño!

1º clasificado no concurso literario 2006 "Un traballo por un paseo". Categoría ESO

Autora: Sara Garrido López

Centro: Illa de Ons. Bueu

MIAES

O meu avó Xosé ten unha dorna e sempre me fala dela e de todo o que ten pescado alá pola illa de Ons, onde naceu e viviu moitos anos.

Meu avó nunca se cansa de contar historias dos seus días de pesca de polbo, centolas, luras e todo tipo de peixe. Segundo el, ten deixado de pescar por non ter sitio a bordo onde meter tanto. O polbo e as centolas eran o seu forte.

¡Iso si que era pescar! ¡Agora xa non queda nada! ¡Non é coma antes! –di meu avó con nostalgia–. Agora non é andar no mar, antes si que era duro.

Hai moitos anos, cando o meu avó Xosé era mozo, na illa de Ons podíanse ver máis de corenta dornas, na praia situada á dereita do peirao; hoxe non quedan nin dez, e unha delas é a do meu avó.

Os mariñeiros de Ons utilizaban as dornas principalmente para a pesca do polbo, e ían tripuladas por un ou dous homes.

Botaban toda a semana fóra da casa, traballando na dorna. Durmían nas praias que lles quedaban de camiño (na illa de Toralla, nas Cíes, Cabo Home...), tapábanse coa vela da dorna e facían de comer, nunha fogueira de toxo, unha boa caldeirada con catro patacas que levaban da casa e unha tarteira.

Comían e descansaban para logo seguir vogando.

Uns días ían pescar a Santa María de Oia ou a Corrubedo e logo viñan a vender a Pontevedra, Cangas, Portonovo, e sempre vogando, durante a noite, ás escuras pola ría, ou axudados pola vela da dorna se facía algo de vento.

Ademais de polbo ou centolas, a dorna utilizábase para coller lumbricante, vieiras, nécoras, ameixas, camaróns, percebe..., e peixe: robaliza, congro, corbelos, praguetas, pintos, maragotas...

Nun día normal podían coller uns trinta quilos ou máis, que soían vender en Bueu, sempre deixando dabondo para comer na casa.

Nos días máis bos ten pescado ata douscentos quilos de polbo.

Para pescar, o meu avó Xosé utilizaba varias artes de pesca. Para o polbo usaba o mirafondos, tamén chamado espello, unha especie de caixa de madeira que na súa base leva un cristal que permite ver con claridade o fondo do mar; o bicheiro, que consiste nunha vara de tres ou catro brazas de longo, e na punta pónselle un gancho de ferro torcido en forma dun anzol (con el engánchase o polbo e sóbese ata a dorna). Unha vez alí metíase na cadeira (un compartimento que teñen as dornas para meter o peixe) cando estaba chea e púñano no cufiño (a parte máis á popa).

Para as centolas usaba a gadaña, que son coma dous ganchos de ferro torcidos e unha vara coma a do bicheiro.

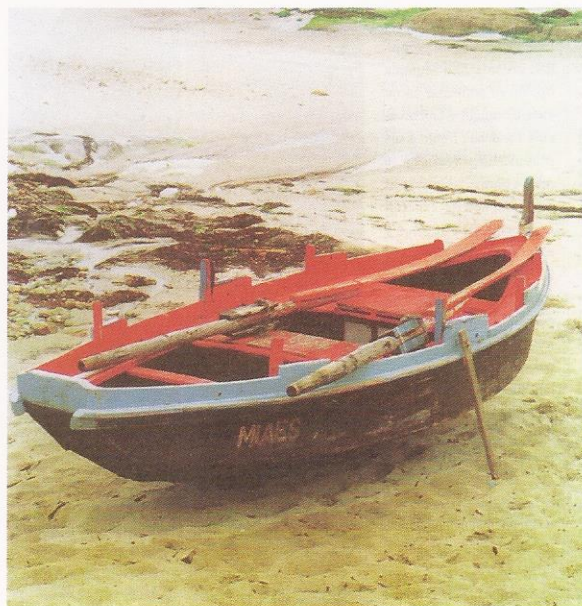
Tamén utilizaba liñas para o peixe, un rastro de camaróns, os cotelos con pateiros iscados para as luras, a francada para os peixes máis grandes, pintos, maragotas... e moitos máis aparellos de pesca.

Agora case non os utiliza, pois non deixan pescar coma antes. Polos veráns é cando sae a dar unha volta, agora coa axuda dun motor e sen vela, pero os remos sempre os leva por se o motor lle falla.

A dorna de meu avó está na illa de Ons, é de madeira e ten case catro metros de eslora (a medida que ten de proa a popa). Tena pintada de tres cores: as cintas, de azul; os corredores, de vermello; e o resto, de negro.

Unha vez ao ano límpase a fondo. Lávaa por dentro e por fóra, bótalle a carena (que é brea derretida con xofre en barras). Mésturase todo nun pote con aceite da comida, e logo, ben derretida, dásele por fóra coa axuda dun raspeiro.

O máis curioso é o seu nome, *Miaes*, moi orixinal para unha dorna. Iso creo eu.

2º clasificado no concurso literario 2006 "Un traballo por un paseo". Categoría ESO

Autor: Eloy Agulla Gago

Centro: Illa de Ons. Bueu

EN BUSCA DO PATACÓN

Hai uns anos, cando meu pai era da miña idade, el e o meu avó saíron coma todas as tardes ao lance do asexo, momento no que se puña o sol. Pescaban sardiñas coa arte do xeito, que é un modo de pesca de enmalle á deriva.

Á noite, todos os barcos despois da pesca ían vender a Portonovo. Alí vendíanlles as sardiñas aos compradores na lonxa.

Despois da venda, todos os mariñeiros ceaban xuntos, xa que naquel tempo todos se levaban ben, eran amigos, coñecíanse e sabían o nome de todos os barcos.

Ceaban no peirao, asando sardiñas. Aproveitaban a madeira das caxias do peixe e facían unha fogueira, poñían as sardiñas ao lume e asábanas. Mentres, todos falaban e contaban como fora a pesca, ceaban e contaban historias ou anécdotas que lles ocorrían cada día a eses sacrificados mariñeiros.

Aquel día decatáronse de que faltaba un barco, o *Patacón*. Primeiro pensaron que estaría facendo boa pesca e que por iso inda non chegara. Seguiron a festa con normalidade.

Xa era tarde e o *Patacón* seguía sen chegar, así que decidiron ir buscalo todos os barcos. Ese día estiveran pescando na zona da Lanzada, e entón foron buscar alí. Todos estaban moi inquedos e temían o peor.

Despois de moita busca, atoparon ao patrón e o seu mariñeiro aboiados, agarrados aos baureis, que son as cortizas que están unidas á rede. Recolléronos da auga e, xa nos barcos, secáronos e puxéronlles roupa seca.

A miña avoa xa estaba estrañada pola tardanza do meu avó e sobre todo moi preocupada polo meu pai que era demasiado pequeno para enfrontarse co mar. Cando chegaron e lle contaron o que pasara, non o podía crer.

Eses homes salváronse grazas a que antes todos os mariñeiros eran amigos, compartían, tratábanse ben.

Segundo di meu avó, os tempos cambiaron moito. Agora todos os barcos están enfrontados e só se interesan por gañar diñeiro.

Se isto que conto pasase na actualidade, probablemente acabaría nun final tráxico.

3º clasificado no concurso literario "Un traballo por un paseo" 2006. Categoría ESO

Autor: Luis Gallego Novas

Centro: Xohan Carballeira. Bueu

AVENTURA NO MAR

¡Ola! Chámome Brais, teño 13 anos e vouvos contar unha historia un chisco rara que me pasou hai un tempo. Un día, eu estaba na miña casa moi aburrido. De súpeto, soou o teléfono e fun collelo.

–Ola, ¿quen é?

–Son Brais.

–Ola, Brais, son Uxía. Chamábate por se queres que vaíamos dar unha volta.

–¡Vale!

–Pois dentro de quince minutos paso pola túa casa.

–¡Ben, ata logo!

–Chao.

–¡Que ben! Vou estar con Uxía! –dicía Brais.

A el gustáballe Uxía dende hai tempo, mais non se atrevía a preguntarlle se quería ser súa moza. Con moita rapidez, subiu as escadas, foi ao baño e duchouse, rascou ben a pel por se tiña roña, lavou tres veces os dentes, peiteouse, botouse colonia... e todo só en catorce minutos.

Un minuto máis tarde deixou unha nota enriba da mesa:

"Mamá, vou dar un rule con Uxía. Veño pronto. Bicos. Brais".

Ding, dong –soou o timbre. Uxía xa chegara e Brais estaba preparado.

Abriu a porta e apareceu ela cun gran sorriso. Aínda que estaba igual que sempre, Brais pensaba que nunca estivera tan guapa. El estaba moi colorado.

Os dous marcharon collidos da man.

Ao pasar pola praia, viron na area a gamela do avó de Brais. Era unha boa oportunidade para saír na gamela con Uxía e pasar a tarde xuntos, perdidos na ría.

–Uxía, ¿que che parece se imos na gamela?

–¿Non será perigoso?

–Que va, o meu avó ensinoume a remar ben e aguanto moito tempo.

–Vale, está ben.

Coa axuda dun mariñeiro que andaba por alí, conseguiron botala á auga. Montaron nela e Brais comezou a remar mentres Uxía se acomodaba. Cando chegaron ás bateas, decidiron descansar e falar. Entre palabra e palabra vían algunha que outra rincha e moitos cabalóns,... e así pasou o tempo.

Nun momento de silencio, cando só se oían as gaivotas da lonxa e de improviso, Brais comezou a achegarse a Uxía cun aceno de amor. Como el era tan torpe, ao darlle un bico nos beizos, volcou a gamela quedando os dous completamente empapados e unha cousa un pouco rara pasaba.

–¿Que che pasa, Uxía? –preguntou Brais moi preocupado.

–¡Os meus pés, non están!

Os seus pés uníranse e pouco a pouco comezou a encherse o seu corpo de escamas. ¡Convertérase en serea! Co susto Brais saltou e levantouse da cama, xa que todo fora un simple soño. Agora Brais quedou coa intriga de por que se converteu en serea Uxía.

Homenaxe aos náufragos

Nesta sección o equipo de redacción tiña previsto homenaxear os mariñeiros do *Montrove*. Casualmente, no concurso literario "Un traballo por un paseo" organizado por Os Galos, unha nena de 9 anos presentou un relato sobre o *Montrove* e, aínda que non gañou o certame, dende aquí pensamos que a homenaxe está mellor reflectida no traballo desta nena, polo cal foi premiada do mesmo xeito cós gañadores.

O BARCO MONTROVE

No verán de mil novecentos oitenta e catro zarpou, do porto de Vigo, o barco pesqueiro-conxelador galego chamado *Montrove* levando a bordo unha tripulación de dezasete homes, con destino ao banco canario-sahariano. Despois de facer unha marea e descargar en Canarias, volveu saír dende o porto de La Luz, en Gran Canaria, o día dezanove de xullo do mesmo ano, levando a bordo unha peza para entregar a outro barco.

Cabo duns días, os familiares, ao non recibir noticias do *Montrove*, comezaron a preocuparse, xa que fora divisado por última vez o día trinta e un do mesmo mes.

A bordo dese barco ía de cocinheiro o irmán do meu avó, xunto co seu fillo. Nese barco puido ter desaparecido meu avó, xa que o chamaron a el, pero non quixo ir e no seu lugar foi o irmán.

Houbo varios rumores:

que un barco máis grande chocara contra el...

que foran apresados...

que as correntes o arrastraran para o fondo...

...

Todos os familiares se foron manifestar a Madrid para que os seguisen buscando, xa que remataran a súa busca o cinco de setembro sen atopar ningún resto.

Este ano vai facer vinte e dous anos da súa desaparición. E hoxe en día aínda segue o misterio do *Montrove*. Foi unha das desaparicións máis graves de barcos e das que menos se sabe.

Pasaron moitos anos dende aquela traxedia e aínda así se segue recordando...

Aida Queimaño Soage.

Curso 4º de Primaria no CEIP Montemogós- Beluso.